

FACILITETSTILSKUDS-MODELLER I FEM DANSKE KOMMUNER

Tværgående analyse med fokus på styrker og udfordringer i Hjørring, Frederikshavn, Thisted, Jammerbugt og Herlev

November 2026 / Gustav Hjalf & Rasmus K. Storm

Idrættens Analyseinstitut

FACILITETSTILSKUDS-MODELLER I FEM DANSKE KOMMUNER

Titel
Facilitetstilskudsmodeller i fem danske kommuner: Tværgående analyse med fokus på styrker og udfordringer i Hjørring, Frederikshavn, Thisted, Jammerbugt og Herlev

Forfatter
Gustav Hjalf & Rasmus K. Storm

Rekvirent
IFFD

Layout
Idrættens Analyseinstitut

Forsidefoto
Hjørring Kommune

Udgave
1. udgave, Aarhus, november 2026

Pris
Rapporten kan downloades gratis på www.idan.dk

ISBN
97887-85579-01-0 (pdf)

Udgiver
Idrættens Analyseinstitut
Vester Allé 8B, 3.
DK-8000 Aarhus C
T: +45 3266 1030
E: idan@idan.dk
W: www.idan.dk

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Baggrund og formål....6
Studiets fokus....7
Metodisk tilgang....8
Analytisk ramme....8
Facilitetsstruktur som ramme for tilskudsmodeller....9
Cases....12
Hjørring Kommune....12
Frederikshavn Kommune....15
Thisted Kommune....19
Jammerbugt Kommune....23
Herlev Kommune....27
Tværgående analyse og diskussion....30
Styringslogikker på tværs af kommunerne....31
Hvad skal tilskuddet belønne?....31
Aktivitetsincitamentets forudsætninger....32
Justering af modellerne....33
Opsamling....34
Konklusion....35
Litteraturreferencer....36

Baggrund og formål

Idrætsfaciliteter, og særligt idrætshaller, udgør en central del af grundlaget for idræts- og foreningslivet i Danmark, og mange danskere er på ugentlig basis aktive heri.

Landets 98 kommuner er lovmæssigt forpligtet til at yde tilskud og stille ledige kommunale lokaler til rådighed for foreningerne, og langt størstedelen af kommunernes udgifter til idrætsområdet går på den ene eller den anden vis til sådanne typer af faciliteter.

Idrætsfaciliteter i Danmark med betydelig kommunal støtte kan overordnet set opdeles i tre typer: kommunale idrætsfaciliteter, selvejende idrætsfaciliteter og foreningsejede faciliteter. Måden, kommunerne yder støtte til de tre typer af faciliteter på, varierer.

De kommunale faciliteter indgår som en del af kommunens samlede bygningsmasse og støttes direkte gennem de kommunale budgetter. Selvejende og foreningsejede faciliteter er selvejende enheder, som kommunen på forskellig vis yder støtte til.

I denne rapport er der fokus på forskellige modeller for støtte til selvejende faciliteter. I kommuner med et stort antal selvejende faciliteter finder man typisk en facilitetstilskudsmodel, som kommunen anvender til at finansiere og styre denne type faciliteter.

Der findes i dag en række forskellige facilitetstilskudsmodeller, som varierer i deres konkrete udformning og i de forvaltningsmæssige og politiske prioriteringer, der ligger til grund for dem.

Formålet med denne rapport er gennem et mindre casebaseret studie at sammenligne sådanne facilitetstilskudsmodeller i en række udvalgte danske kommuner. Analysen omfatter i alt fem forskellige modeller.

Analysen sigter mod at give et billede af, hvordan de enkelte modeller er opbygget, hvilke logikker der ligger bag dem, samt hvilke styrker og udfordringer der knytter sig til dem i praksis.

Gennem det arbejde, som Idrættens Analyseinstitut (Idan) gennem årene har gennemført i danske kommuner, er det blevet tydeligt, at mange kommuner løbende overvejer, om deres facilitetstilskudsmodeller skal revideres eller ændres. Dette billede er blevet bekræftet gennem den dialog, der løbende foregår i regi af partnerskabet mellem Idan og IFFD.

Årsagerne til, at en kommune overvejer at ændre sin tilskudsmodel, kan være mange. Det kan blandt andet udspringe af nye politiske prioriteringer, ændrede økonomiske rammevilkår eller et ønske om at sætte en ny forvaltningsmæssig eller politisk retning.

Justeringer af facilitetstilskudsmodeller er imidlertid sjældent ukomplicerede. Ændringer i tilskudsprincipper er i praksis en fordelingspolitik i mikroformat. Ændres principperne, vil det typisk være til økonomisk fordel for nogle faciliteter og til ulempe for andre.

Kommuner kan derfor have behov for inspiration til, hvordan tilskudsmodeller kan udformes, og hvilke logikker der kan anvendes i arbejdet med at håndtere konkrete lokale udfordringer og prioriteringer.

Rapporten skal på den baggrund ses som et refleksionsspejl for kommuner, der planlægger eller overvejer ændringer. Ambitionen er ikke at identificere én optimal model, men at synliggøre de styringsmæssige valg og afvejninger, som forskellige kommuner har foretaget under forskellige lokale forudsætninger.

Hensigten med rapporten er således at skabe et videns- og inspirationsgrundlag, der kan understøtte danske kommuner i arbejdet med kritisk at vurdere, udvikle og justere deres facilitetstilskudsmodeller.

Studiets fokus og repræsentativitet

På tværs af kommunerne rejser variationen i facilitetstilskudsmodellerne en række centrale spørgsmål, som rapporten vil belyse. Det handler blandt andet om, hvordan de enkelte modeller er opbygget, og hvilke elementer der indgår i dem, herunder fordeling af tilskud, varighed af aftaler og krav til dokumentation for effekten af dem.

Samtidig undersøges det, hvilke politiske, administrative og økonomiske hensyn der har haft betydning for modellernes udformning, og hvordan de kommer til udtryk i praksis.

Centralt i analysen står de forskellige modellers styrker og udfordringer.

Analysen omfatter som nævnt fem kommunale facilitetstilskudsmodeller, og projektet tager afsæt i Idans igangværende eller tidligere arbejde med facilitetstilskudsmodeller i en række kommuner, f.eks. Frederikshavn Kommune og Hjørring Kommune. Derudover har instituttet været i dialog med andre kommuner og har inddraget dem, der ønskede at deltage i projektet.

Konkret betyder det, at fire af de fem cases er nordjyske kommuner. Udvælgelsen har derfor ikke til formål at sikre repræsentativitet, men at belyse forskellige konkrete modeller på et datagrundlag, hvor der enten er et relativt indgående kendskab til de lokale forhold eller god adgang til information om modellerne.

Herlev Kommune er samtidig udvalgt som 'ekstrem' referencecase, fordi kommunen repræsenterer en facilitetsstruktur med få selvejende faciliteter og en høj grad af kommunal drift, i modsætning til de øvrige cases.

Den ønskede variation mellem modellerne er på den baggrund langt fra perfekt med hensyn til en bred repræsentation af danske kommuner med facilitetstilskudsmodeller, men giver alligevel nogle relevante perspektiver, som andre kommuner kan spejle sig i eller søge inspiration fra.

Gennemgangen kan ved en senere lejlighed udvides, så rapportens konklusioner på tværs af de fem cases kan nuanceres og kvalificeres yderligere. Interesserede kommuner er velkomne til at kontakte Idan, hvis de ønsker at arbejde videre med emnet.

Metodisk tilgang

Projektet er gennemført som en form for komparativ analyse, der kombinerer desk research med rundringninger til de inddragne kommuner. For alle kommuner er relevante dokumenter gennemgået, herunder politisk vedtagne tilskudsmodeller, aftalegrundlag mellem kommune og faciliteter, budget- og tilskudsnotater samt eventuelle evalueringer eller baggrundsnoter.

Det er sket med henblik på at skabe en beskrivelse af hver enkelt models opbygning, herunder hvilke tilskudstyper der indgår, hvordan midlerne fordeles, og hvilke krav der stilles til modtagerne.

Denne desk research er som nævnt suppleret med rundringninger og uformelle drøftelser med centrale aktører, f.eks. kommunale embedsmænd med ansvar for idræts- og facilitetsområdet, halledere eller politikere med indsigt i den konkrete model.

Sammenholdt med desk researchen bidrager dette input til at belyse baggrunden for modellernes tilblivelse, de overvejelser, der lå bag udformningen, samt aktørernes erfaringer med modellernes anvendelse i praksis, herunder de oplevede styrker, udfordringer og eventuelle justeringer over tid.

Ud over et fokus på de enkelte cases er der gennemført en tværgående, sammenlignende analyse, hvor modellerne holdes op mod hinanden på udvalgte parametre.

Det skal understreges, at analysen ikke har til formål at vurdere eller rangordne modellerne, men derimod at identificere forskellige tilgange og deres konsekvenser samt pege på generelle styrker og potentielle udfordringer, som kan være relevante for andre kommuner.

Analytisk ramme

Facilitetstilskudsmodeller kan indrettes på mange måder. Fælles for dem er, at de ikke kun fordeler kommunale midler. De skaber også incitamenter for faciliteterne og er dermed et redskab for kommunal styring.

Analysens tilgang tager afsæt i Evald Bundgaard Iversens ph.d.-afhandling om offentlig styring af selvejende idrætsanlæg. Iversen (2015) viser, at tilskudsmodellens konstruktion har betydning for idrætsanlægs strategiske adfærd og kapacitetsbenyttelse. Det afgørende er derfor ikke kun, hvor stort tilskuddet er, men hvordan det beregnes, og hvilke handlinger det belønner. Iversen (2015) skelner i sit arbejde mellem tre styringslogikker:

New Public Management (NPM)-logikken kobler tilskuddet direkte til foreningernes aktivitetsniveau i hallen og giver dermed hallen et konkret incitament til at tiltrække og fastholde foreningsbrug. I Iversens casestudie øgede de selvejende haller i Faaborg-Midtfyn Kommune udnyttelsesgraden med 7,6 pct. under NPM-baseret styring.

Governance-logikken styrer via dialog, samarbejde og fælles udviklingsplaner frem for direkte tilskudskoblinger. Effekten afhænger af, at alle involverede aktører er motiverede til at arbejde mod fælles mål.

Budgetlogikken tildeler et fast tilskud uafhængigt af aktivitetsniveauet. Det giver driftsstabilitet, men svækker incitamentet til aktivt at øge benyttelsen. I Iversens casestudie faldt udnyttelsesgraden i de selvejende haller i Aalborg Kommune med 8,1 pct. under budgetbaseret styring.

De tre logikker findes sjældent i ren form. De fleste kommunale modeller kombinerer faste tilskud, aktivitetsbaserede elementer og forskellige former for dialog eller aftalestyring. En national kortlægning af organisering, styring og ledelse i 50 danske kommuner viste desuden, at 81 pct. af kommunerne giver kommunale anlæg et fast tilskud uafhængigt af aktivitetsniveau, mens det samme kun gælder for 44 pct. af de selvejende anlæg. Aktivitetsafhængige tilskud er dermed mere udbredte over for selvejende anlæg end over for kommunale anlæg (Forsberg et al., 2017).

I denne rapport bruges styringslogikkerne som analytiske pejlemærker. De bruges ikke til at placere modellerne i faste kategorier, men til at undersøge, hvad modellerne især styrer efter. Det gør det muligt at vurdere, hvilke incitamenter modellerne skaber, hvilke hensyn de prioriterer, og hvilke udfordringer der følger deraf.

Facilitetsstruktur, ejerformer og styring af danske idrætsfaciliteter

Facilitetstilskudsmodeller kan ikke forstås uafhængigt af den facilitetsstruktur, de indgår i. Kommunernes styringsmuligheder for idrætsfaciliteter afhænger i høj grad af, hvordan faciliteterne er organiseret, hvem der ejer dem, og hvilke økonomiske og styringsmæssige relationer der eksisterer mellem kommune og facilitet (Forsberg et al., 2017).

Det danske idrætsfacilitetslandskab er, som nævnt indledningsvis, kendetegnet ved en betydelig variation i ejer- og driftsformer. I Danmark findes både kommunalt ejede anlæg, selvejende institutioner, foreningsejede faciliteter og private anlæg.

Idan og Lokale og Anlægsfondens facilitetsdatabase viser, at fordelingen mellem kommunalt ejede, selvejende og private faciliteter varierer betydeligt fra kommune til kommune.

Kommuner i hovedstadsområdet og det øvrige østlige Danmark har generelt en lavere andel af selvejende faciliteter end mange kommuner i det vestlige Danmark.

I kommunalt ejede og drevne faciliteter sker styringen primært gennem budgetter, lokaleanvisning, ledelse og forvaltningsmæssige/politiske beslutninger samt individuelle aftaler med de få ikke-kommunale faciliteter, der måtte findes.

I kommuner med mange selvejende faciliteter sker styringen typisk gennem driftstilskud, aftaler, kontrakter og dialog. I sådanne tilfælde bliver facilitetstilskudsmodeller et centralt styringsredskab.[1]

Facilitetstilskudsmodeller forekommer derfor særligt i kommuner med en større andel af selvejende eller på anden måde selvstændigt organiserede faciliteter.

De fem kommuner i rapporten illustrerer denne variation. Hjørring Kommune, Frederikshavn Kommune, Thisted Kommune og Jammerbugt Kommune har alle relativt mange selvejende faciliteter og anvender egentlige facilitetstilskudsmodeller, mens Herlev Kommune i højere grad baserer sig på kommunal drift kombineret med konkrete aftaler med de få ikke-kommunale faciliteter.

Caseudvælgelsen illustrerer samtidig en vigtig begrænsning ved undersøgelsen. Fire af de fem cases er nordjyske kommuner med relativt mange selvejende faciliteter, og rapporten er derfor, som tidligere påpeget, ikke baseret på et repræsentativt udsnit af kommuner, der har facilitetstilskudsmodeller.

Til gengæld giver den mulighed for at undersøge og sammenligne forskellige modeller inden for et område af landet, hvor selvejende faciliteter spiller en central rolle i den kommunale facilitetsforsyning på idrætsområdet.

[1] En mere udførlig beskrivelse af ejerformer, organisering og styring af danske idræts- og fritidsfaciliteter findes på Idan og IFFDs hjemmeside TalogViden.dk: https://www.talogviden.dk/videnstemaer/idraets-og-fritidsfaciliteter/

CASES

Foto: Hjørring Kommune

Cases

Hjørring Kommune

Hovedprincip: Grundtilskud kombineret med aktivitetstilskud til selvejende faciliteter.

Centrale nøgletal: Det samlede driftstilskud til selvejende faciliteter udgør 13,2 mio. kr. i 2026. Heraf udgør aktivitetstilskuddet 3,9 mio. kr.

Særligt kendetegn: Modellen har to spor, hvor selvejende faciliteter styres gennem en tilskudsmodel, mens kommunale faciliteter finansieres over kommunens driftsbudget.

Pointe: Modellen kombinerer aktivitetsincitamenter med et fast grundtilskud, der skal sikre driftsstabilitet. Aktivitetsincitamentet gælder kun for den selvejende del af facilitetsstrukturen.

Modellens opbygning

Hjørring Kommune arbejder med to spor i sin facilitetsstruktur. De kommunalt ejede faciliteter er samlet under Hjørring Hallerne og finansieres over kommunens driftsbudget. De har derfor ikke en selvstændig tilskudsmodel.

Ved siden af de kommunale faciliteter har Hjørring Kommune en særskilt tilskudsmodel for de selvejende haller. Afsnittet fokuserer derfor på modellen for de selvejende faciliteter. Modellen trådte i kraft fra 2026 og evalueres i 2028. Den bygger på fire centrale hensyn: incitament til at øge aktiviteten, gennemsigtighed i modellen, bæredygtig drift samt nærhed til idrætsfaciliteter for borgere og foreninger (Hjørring Kommune 2025a).

Modellen består af tre elementer:

- **Grundtilskud**: Et fast tilskud, der skal understøtte og sikre den basale drift af de selvejende faciliteter. Det gives årligt efter lokaletype og pris- og lønfremskrives løbende. Satsen i 2026 udgør 170.000 kr. for idrætshal 1, 125.000 kr. for idrætshal 2 og 75.000 kr. for idrætshal 3. For træningssale udgør satsen 50.000 kr. ved 600-800 m² og 25.000 kr. ved 250-599 m². Svømmehaller modtager 1.000.000 kr., og svømmesale modtager 333.333 kr.

- **Aktivitetstilskud**: Et tilskud, der gives for de aktivitetstimer, som afvikles af folkeoplysende foreninger. Tilskuddet beregnes på baggrund af de timer, foreningerne indberetter i forbindelse med lokaletilskud. Beregningen sker bagudrettet, så aktivitetstimerne for 2024 danner grundlag for tilskuddet i 2026. Aktivitetstilskuddet skal som minimum udgøre 25 pct. af den samlede budgetramme. Den samlede ramme for aktivitetstilskud er fastlagt på forhånd og fordeles mellem de selvejende faciliteter efter deres andel af de folkeoplysende timer i idrætshaller, svømmehaller og svømmesal, der vægtes med 1, og timer i træningssale, der vægtes med 0,5. Hvis

nye lån optages inden for budgetrammen, reduceres aktivitetstilskuddet kollektivt for de selvejende haller, så Hjørring Kommune overholder den samlede budgetramme for facilitetstilskudsmodellen.

- **Tilskud til låneomkostninger:** Der gives 50 pct. i tilskud til godkendte låneomkostninger med et tilskudsloft på 1,25 mio. kr. Nye lån skal godkendes politisk af Hjørring Byråd (Hjørring Kommune, 2025a).

I 2026 udgør det samlede driftstilskud til de selvejende faciliteter efter den nye model ca. 13,3 mio. kr. Heraf udgør grundtilskuddet ca. 5,7 mio. kr., aktivitetstilskuddet ca. 3,9 mio. kr. og lånetilskuddet ca. 3,7 mio. kr. Aktivitetstilskuddet udgør dermed 29 pct. af det samlede driftstilskud i 2026 (Forsberg et al., 2026).

Baggrund og hensyn bag modellen

Den nye model erstatter en tilskudsmodel, der havde været gældende siden 2014. Baggrunden var, at den tidligere model over tid blev vanskelig at fastholde. Flere selvejende faciliteter ramte modellens tilskudsloft, som var fastsat ud fra en øvre grænse for den enkelte hals markedsværdi for Hjørring Kommune. Tilskudsloftet blev ikke fremskrevet med budgetrammen, og sammen med stigende forbrugspriser udfordrede det flere faciliteters økonomi (Forsberg et al., 2026).

Den nye model skal derfor både løse et økonomisk fordelingsproblem og skabe en tydeligere styringslogik. Hvor den tidligere model i højere grad var bundet op på tilskudslofter og forbrugsafgifter, flytter den nye model en større del af tilskuddet over mod aktivitet i foreningerne, gennemsigtighed og ensartede kriterier (Hjørring Kommune, 2025).

Det placerer modellen tæt på en NPM-logik, fordi aktivitet får direkte betydning for en del af tilskuddet. Det skaber et økonomisk incitament til at arbejde med foreningsbrug og kapacitetsudnyttelse. Samtidig fastholder modellen et budgetelement gennem grundtilskuddet, som skal sikre et økonomisk grundlag for basal drift. Modellen balancerer dermed mellem aktivitetsincitament og driftssikkerhed.

Et yderligere hensyn er at ændre hallernes økonomiske motivation i forhold til energi og anlæg. Tilskud til forbrugsafgifter fjernes, så hallerne selv får større gevinst ved at reducere forbruget. Tilskud til låneomkostninger bevares, men reduceres, så en større del af den samlede ramme på sigt kan gå til aktivitet frem for lånefinansiering. Det understøtter en bevægelse væk fra udgiftskompensation og i retning af incitamentsstyring (Hjørring Kommune, 2025a).

Særlige forhold

Et særligt forhold i Hjørring er samspillet mellem de selvejende faciliteter, de kommunale faciliteter og skolernes brug af faciliteterne. Kommunen forsøger at skabe ensartede vilkår for foreningerne, men de økonomiske rammer for faciliteterne er forskellige.

Foreningernes brug bygger på et lighedsprincip. Foreninger i selvejende faciliteter betaler leje og modtager lokaletilskud, mens foreninger i kommunale faciliteter betaler et gebyr,

der svarer til egenbetalingen i de selvejende faciliteter. Formålet er, at foreningernes økonomiske vilkår som udgangspunkt ikke skal afhænge af, om de benytter en kommunal eller selvejende facilitet (Forsberg et al., 2026). For faciliteterne er økonomien imidlertid sammensat forskelligt. De selvejende faciliteter modtager tilskud efter den nye facilitetstilskudsmodel og modtager særskilt betaling for folkeskolernes brug af hallerne.

Skolernes brug udgør et særskilt økonomisk spor. De selvejende faciliteter modtager betaling for skolernes brug af haller og svømmehaller på hverdage mellem kl. 8.00-15.30. Betalingen sker efter et fast årligt timetal, og hallerne er sikret betaling, også selvom skolerne ikke anvender alle timerne. I 2024 udgjorde udgifterne til skolernes brug af selvejende faciliteter 3,35 mio. kr. og 674.000 kr. til svømmebassiner. De kommunale faciliteter under Hjørring Hallerne modtager ikke tilsvarende betaling for skolernes brug i samme tidsrum. Udgifterne skal i stedet håndteres inden for den almindelige budgetramme. Hvis skolernes brug af Hjørring Hallerne blev opgjort efter samme princip som i de selvejende faciliteter, ville udgiften i 2024 have været 2,7 mio. kr. for haller og 1,14 mio. kr. for svømmebassiner (Forsberg et al., 2026).

Endelig stiller kommunen krav om, at de selvejende faciliteter anvender det bookingsystem, som kommunen stiller gratis til rådighed. Det understøtter modellens aktivitetsbaserede del, fordi aktivitetstilskuddet beregnes på baggrund af de timer, som de folkeoplysende foreninger indberetter (Hjørring Kommune, 2025a).

Styrker og udfordringer

En styrke ved modellen er, at den kobler en del af tilskuddet direkte til foreningernes brug af faciliteterne. Det giver de selvejende faciliteter et økonomisk incitament til at arbejde med aktivitet, fremmøde og kapacitetsudnyttelse. Som nævnt ligger modellen dermed tæt på en NPM-logik, hvor tilskuddet belønner den aktivitet, faciliteterne skaber rammer for.

Aktivitetstilskuddet er i den nuværende model alene koblet til folkeoplysende foreningers brug af faciliteterne. Det rejser spørgsmålet om, hvorvidt denne afgrænsning er hensigtsmæssig. Selvorganiseret idræt og andre aktivitetsformer kan også bidrage til brugen af faciliteterne, men honoreres ikke i den nuværende model. En udvidelse af aktivitetstilskuddet til flere aktivitetsformer kunne potentielt styrke koblingen mellem tilskud og faktisk benyttelse. Det ville dog samtidig kræve en ny måde at registrere og dokumentere aktiviteten på, som i dag sker gennem foreningernes indberetning i forbindelse med lokaletilskud.

Samtidig rummer modellen et stabiliserende element. Grundtilskuddet giver de selvejende faciliteter en fast driftsindtægt, som ikke afhænger af udsving i aktivitet fra år til år. Det er væsentligt i en kommune med mange faciliteter og store geografiske afstande, hvor nærhed til faciliteter også er et centralt hensyn. Modellen kombinerer dermed et aktivitetsbaseret element med et fast driftselement.

Balancen mellem de to elementer kan illustreres med et konkret eksempel. Et anlæg med en stor idrætshal, en lille idrætshal og et 25-meter-bassin ville i 2026 modtage et grundtilskud på 1.295.000 kr. Antages et aktivitetsniveau på 1.300 folkeoplysende timer om året,

ville anlægget desuden modtage et aktivitetstilskud på ca. 313.000 kr. Samlet ville anlægget modtage ca. 1,6 mio. kr. i tilskud, eksklusive et eventuelt lånetilskud, som afhænger af anlæggets konkrete låneforhold. Grundtilskuddet udgør dermed langt den største del af det samlede tilskud, hvilket viser, at modellen fortsat prioriterer driftssikkerhed højt.

Et opmærksomhedspunkt er, at Hjørring Kommune arbejder med to forskellige styringsspor. De selvejende faciliteter er omfattet af en tilskudsmodel med et aktivitetsbaseret element, mens de kommunale haller finansieres over kommunens driftsbudget. Det indebærer, at de økonomiske incitamenter ikke er de samme på tværs af de to dele af facilitetsstrukturen.

Forskellen mellem de to spor kommer blandt andet til udtryk i håndteringen af gebyrindtægter og skolebrug. Gebyrindtægterne fra foreningernes brug af de kommunale faciliteter tilgår ikke Hjørring Hallerne, men bruges til at nedbringe foreningernes egenbetaling. Samtidig modtager de selvejende faciliteter særskilt betaling for skolernes brug, mens de kommunale faciliteter håndterer skolernes brug inden for den almindelige budgetramme.

Casen illustrerer dermed, hvordan en kommune kan kombinere aktivitetsbaserede tilskud til selvejende faciliteter med kommunal drift af egne faciliteter. Det giver mulighed for at målrette styringen efter ejerform og organisering, men betyder også, at incitamenterne for aktivitet og drift ikke er opbygget ens i hele facilitetsstrukturen.

Frederikshavn Kommune

Hovedprincip: Faciliteterne indplaceres på seks tilskudsniveauer efter den opgave, de løfter for kommunen.

Centrale nøgletal: Samlet tilskudsbudget på 29,8 mio. kr. i 2026.

Særligt kendetegn: Modellen prioriterer gennemskuelighed, geografisk adgang og opgavebaseret tilskud frem for en direkte aktivitetsmodel.

Pointe: Modellen giver stabilitet og en tydeligere rollefordeling mellem faciliteterne. Til gengæld kobles tilskuddet ikke direkte til aktivitet eller kapacitetsudnyttelse.

Modellens opbygning

Frederikshavn Kommune arbejder ligesom Hjørring med en facilitetsstruktur, hvor både kommunale og selvejende faciliteter indgår. De kommunale faciliteter finansieres som en del af kommunens almindelige drift, mens facilitetstilskudsmodellen omfatter de selvejende faciliteter på fritidsområdet. Analysens fokus er derfor på den del af kommunens faciliteter, der vedrører de selvejende faciliteter.

Frederikshavn Kommunes facilitetstilskudsmodel blev indført i 2022 og bygger på seks tilskudsniveauer. Faciliteterne indplaceres på det niveau, der svarer til den opgave, de skal løfte for kommunen. Indplaceringen vurderes politisk og revurderes i hver byrådsperiodes

andet år (Frederikshavn Kommune, 2022). Modellen kan beskrives som en opgavebaseret model, hvor tilskuddet knyttes til faciliteternes funktion i den samlede facilitetsstruktur.

Tilskuddet gives som ét samlet tilskud. Det består af to elementer: afregning for lokaleudlejning til folkeoplysende foreninger og et driftstilskud til lovlige kommunale formål. Driftstilskuddet skal samlet give faciliteten et økonomisk grundlag for at løfte de kommunale opgaver, der følger af dens indplacering i modellen. Tilskuddet udbetales som et a conto-beløb i fire rater over året. Det kommende års tilskudsbeløb meddeles faciliteterne efter budgetvedtagelsen. Fordelingen mellem lokaleudlejning og driftstilskud kan variere fra år til år inden for det samlede tilskudsniveau, og driftstilskuddet kan variere afhængigt af udlejningsniveauet (Frederikshavn Kommune, 2022).

De seks niveauer afspejler de selvejende faciliteters funktion i kommunens samlede facilitetsstruktur. Øverst står kraft- og eventcenteret, der skal kunne rumme større kultur- og fritidsaktiviteter samt nationale og internationale begivenheder. Dernæst følger hovedbycentre, lokalsamfundscentre med og uden svømmehal, mindre lokalsamfundscentre og enkeltstående haller eller faciliteter (Frederikshavn Kommune, 2022).

Modellen er dermed ikke opbygget som en direkte aktivitetsmodel. Tilskuddet følger først og fremmest facilitetens funktion og opgave i kommunen, ikke en løbende beregning af aktivitetstimer. Det placerer modellen tæt på en budgetlogik, fordi den giver faciliteterne et fast og relativt forudsigeligt økonomisk grundlag.

De seks niveauer og faciliteternes indplacering fremgår af tabellen nedenfor:

Tabel 1: Niveauinddelingen af faciliteter i Frederikshavn Kommune

Niveau	Betegnelse	Faciliteter	Tilskud 2026
1	Kraft- og eventcenter	Frederikshavn Idrætscenter og Brugerforeningen i Arena Nord	8,3 mio. kr.
2	Hovedbycenter	Skagen Kultur- og Fritidscenter, Sæby Svømmebad, Sæby Spektrum	13,2 mio. kr.
3	Lokalsamfundscenter med svømmehal	Østervrå Idræts- og Kulturcenter	2,3 mio. kr.
4	Lokalsamfundscenter uden svømmehal	Skagen Tennis- og Badmintonklub, Aalbæk Idrætscenter, Bannerslund IAC	3,7 mio. kr.
5	Mindre lokalsamfundscenter	Dybvadhallen	1,0 mio. kr.
6	Enkeltstående hal/institution	Skagen Ridehus, Syvstenhallen, Nordjyllandshallen	1,3 mio. kr.

Kilde: Frederikshavn Kommune (2025).

Baggrund og hensyn bag modellen

Modellen bygger på tre overordnede formål (Frederikshavn Kommune, 2022):

- **Lige adgang for borgerne:** At stille så ensartede muligheder for idrætsaktiviteter som muligt til rådighed for borgerne uanset bopæl i kommunen. Et konkret udtryk

herfor er, at ingen borger må bo mere end 40 km fra en svømmehal.

- **Opgavebaseret tilskud:** At give tilskud i forhold til den opgave, det enkelte center løfter for kommunen – ikke aktivitetsniveau eller størrelse alene.

- **Gennemsigtighed.** At skabe klarhed over, hvad faciliteterne får i tilskud og hvorfor.

Baggrunden for Frederikshavns model er et ønske om at samle og tydeliggøre tilskuddene til de selvejende faciliteter på fritidsområdet. Med den nye model samles midlerne i ét samlet tilskud, så udbetalingen sker efter én fælles model frem for flere adskilte ordninger.

Det geografiske hensyn fylder tydeligt i modellen. Hovedprincippet er, at kommunens borgere skal have lige adgang til idrætsfaciliteter uanset bopæl, og modellen fastlægger blandt andet, at der ikke må være mere end 40 km til en svømmehal for borgerne i kommunen. Frederikshavn Kommune er en langstrakt kommune med flere større bysamfund, og modellen skal derfor understøtte adgang til centrale idrætsfaciliteter på tværs af kommunen. Det er en væsentlig del af baggrunden for, at modellen ikke alene tager udgangspunkt i faciliteternes størrelse eller aktivitetsniveau, men også i deres funktion i den samlede facilitetsstruktur.

Som nævnt er modellen primært udtryk for en budgetlogik. Tilskuddet er ikke direkte koblet til udviklingen i foreningstimer på samme måde som i Hjørring, men fastsættes efter faciliteternes funktion og opgave i kommunens samlede facilitetsstruktur. Det giver stabilitet og en tydelig rollefordeling. Samtidig lægger modellen op til, at faciliteterne kan samarbejde og eventuelt organisere sig sammen, hvor det kan styrke idrætslivet og faciliteternes drift.

Særlige forhold

Et særligt forhold i Frederikshavns model er, at faciliteterne både skal stille kapacitet til rådighed for skoler, dagtilbud og foreninger. Dagtimerne kl. 8-16 er forbeholdt skole- og dagtilbudsaktiviteter og afregnes særskilt. Til gengæld skal faciliteterne være til rådighed for foreningsaktivitet minimum kl. 16-23 på skoledage og kl. 8-23 i weekender i perioden fra 1. august til 1. juli.

Modellen giver også faciliteterne mulighed for at udnytte ledig kapacitet kommercielt. Ikke-sæsonbookede timer kan sælges til kommercielle aktiviteter uden modregning i det kommunale tilskud. Folkeoplysende foreninger kan fortsat benytte ledig kapacitet uden ekstra betaling, men kan ikke fortrænge kommercielle aktiviteter, der allerede er booket efter sæsonbookningen.

Endelig lægger modellen op til samarbejde mellem faciliteter. Et center kan bestå af én samlet facilitet eller af flere samarbejdende faciliteter, uden at det påvirker det samlede tilskud til centret. Kommunen opfordrer samtidig til tæt samarbejde og gerne fusion, hvor det kan styrke idrætslivet og faciliteterne.

Styrker og udfordringer

En styrke ved modellen er dens gennemskuelighed. Den klare niveaustruktur gør det tydeligt, hvorfor de enkelte institutioner modtager tilskud, og hvilken opgave de forventes at løfte for kommunen. Det giver en mere enkel og overskuelig model end en ordning med flere adskilte tilskudsspor.

Modellen giver samtidig faciliteterne et stabilt økonomisk grundlag. Tilskuddet fastsættes efter facilitetens funktion i den samlede facilitetsstruktur og udbetales som ét samlet tilskud. Det gør modellen forudsigelig og giver faciliteterne mulighed for at planlægge drift og udvikling over en længere periode.

Som i Hjørrings model kan konsekvenserne af modellens opbygning illustreres med et konkret eksempel. Et anlæg med en stor idrætshal, en lille idrætshal og et 25-meter-bassin ville i Frederikshavns model blive indplaceret på niveau 3, lokalsamfundscenter med svømmehal. Niveauet er i 2026 tildelt en samlet ramme på 2,3 mio. kr., som fordeles mellem faciliteterne. Til forskel fra Hjørrings model afhænger tilskuddet her ikke af anlæggets aktivitetsniveau.

Det geografiske hensyn er også centralt. Frederikshavn Kommune har en langstrakt geografi med tre hovedbyer: Frederikshavn, Sæby og Skagen. Modellen har som hovedprincip, at borgerne skal have lige adgang til idrætsfaciliteter uanset bopæl, og at der ikke må være mere end 40 km til en svømmehal. Det betyder, at modellen ikke kun fordeler tilskud efter faciliteternes størrelse, men også efter deres funktion i den geografiske dækning af kommunen.

Et opmærksomhedspunkt er, at modellen ikke er opbygget som en direkte aktivitetsmodel. Tilskuddet følger primært faciliteternes funktion og opgave, ikke en løbende beregning af aktivitetstimer. Selvom lokaleudlejning indgår i det samlede tilskud, er modellens hovedgreb faciliteternes rolle i kommunens facilitetsstruktur frem for direkte afregning efter aktivitet.

Casen illustrerer dermed en model, hvor tilskud bruges til at tydeliggøre faciliteternes rolle i kommunens samlede facilitetsstruktur. Hvor Hjørring i højere grad kobler en del af tilskuddet direkte til aktivitet, har Frederikshavn en model, hvor opgavefordeling, geografisk adgang og gennemskuelighed er de bærende principper.

Thisted Kommune

Hovedprincip: Grundtilskud kombineret med samarbejdstilskud og rentetilskud til selvejende faciliteter.

Centrale nøgletal: Grundtilskud på 364.306 kr. pr. idrætshal og 191.023 kr. pr. minihal. Samarbejdstilskud på 148.891 kr. pr. idrætshal og 78.071 kr. pr. minihal.

Særligt kendetegn: Tilskuddet kobles til samarbejdsaftaler, årlige temaer og dialog mellem kommune og facilitet.

Pointe: Modellen giver driftssikkerhed gennem grundtilskuddet og forsøger at skabe lokal udvikling gennem forpligtende samarbejde frem for direkte aktivitetstilskud.

Modellens opbygning

Thisted Kommunes facilitetstilskudsmodel er rettet mod kommunens selvejende idrætshaller og er struktureret omkring tre tilskudselementer: grundtilskud, samarbejdstilskud og rentetilskud (Thisted Kommune, 2025).

Grundtilskuddet udgør modellens faste fundament og tildeles haller, der stiller faciliteterne til rådighed for kommunen i hverdage fra kl. 8-16, primært til folkeskoler, SFO'er og kommunale institutioners brug, og som efterlever en række grundlæggende krav knyttet til kommunens politikker og strategier.

Tilskuddet differentieres efter hallernes størrelse: Idrætshaller over 800 m² modtager 364.306 kr., mens minihaller på 480-800 m² modtager 191.023 kr. i 2026-priser. Beløbene gælder for hver enkelt selvejende facilitet, der opfylder kriterierne. Kravene omfatter blandt andet regnskab og budget, vedligeholdelsesplaner, fleksibilitet over for foreninger og brugere samt efterlevelse af kommunale politikker og strategier.

Samarbejdstilskuddet er modellens udviklingsrettede element og ydes til faciliteter, der indgår en forpligtende samarbejdsaftale med kommunen om tiltag inden for et årligt tema. Aftalen er sammensat af 50 pct. fælles krav gældende for alle faciliteter og 50 pct. individuelle tiltag, som den enkelte facilitets bestyrelse selv vælger. Ved årets udgang evalueres aftalen i fællesskab, og hvis tiltagene ikke er gennemført, kan kommunen tilbageholde dele af eller hele samarbejdstilskuddet.

Rentetilskuddet er et historisk element, der ydes til faciliteter i de tidligere kommuner Sydthy og Hanstholm, hvor realkreditlån ikke var indfriet i samme grad forud for kommunalreformen i 2007. Tilskuddet udfases løbende og udgør dermed ikke et permanent element i modellen.

Samlet kombinerer modellen en budgetlogik og en governance-logik. Grundtilskuddet giver faciliteterne et fast økonomisk grundlag, mens samarbejdstilskuddet kobler en del af

tilskuddet til dialog, årlige temaer og konkrete aftaler mellem kommunen og den enkelte facilitet. Modellen adskiller sig dermed fra en direkte NPM-logik, hvor tilskuddet i højere grad beregnes ud fra aktivitetstimer eller løbende brug.

Baggrund og hensyn bag modellen

Thisted Kommunes tilskudsmodel er bygget på et ønske om, at de selvejende haller ikke blot skal løse basale driftsopgaver, men aktivt arbejde for øget benyttelse og mangfoldighed i faciliteterne (Thisted Kommune, 2025). Modellen skal samtidig sikre attraktive og lokalt forankrede fritidsfaciliteter i hele Thisted Kommune og skabe et grundlag for samarbejde mellem kommune og hal. Modellen er derfor indrettet med flere hensyn, som afspejles i de tre tilskudselementer.

Den nuværende model afløste en tidligere ordning, der i en længere periode fungerede uden utilfredshed blandt faciliteterne. En beslutning om at lukke en skole betød imidlertid, at den berørte hal skulle kompenseres for det bortfaldne grundlag fra skolens brug. En del af denne kompensation lå indlejret i et benyttelsestilskud, der dækkede både foreningers og skolers brug af faciliteterne og blev beregnet efter samme princip for samtlige haller. At hæve tilskuddet til den ene hal ville derfor i praksis have indebåret en særbehandling af denne hal fremfor de andre. Det gjorde det nødvendigt at udvikle en ny model, og beslutningen fastgjorde også et princip om, at der fortsat skal være faciliteter i alle dele af Thisted Kommune, også hvor det lokale aktivitetsgrundlag er mindre.

I forbindelse med udviklingen af den nye model blev det også besluttet at afskaffe det daværende aktivitetsbaserede tilskud. Et centralt hensyn var, at det krævede en pålidelig opgørelse af aktivitetsniveauet, som forudsætter en ensartet registrering af brugen. Det er vanskeligt at sikre, uden at kommunen skal pålægge de selvejende faciliteter at investere i brugsregistrering. Samtidig var der erfaring for, at bookinger ikke nødvendigvis afspejlede den faktiske brug, og bookinger kan derfor ikke anvendes som datagrundlaget for et aktivitetstilskud. Kommunen havde til gengæld gennem en årrække haft positive erfaringer med et mindre samarbejdstilskud, hvor dialogen mellem kommune og facilitet om konkrete indsatser blev oplevet som givende for begge parter. På den baggrund valgte man at afskaffe det aktivitetsbaserede element og i stedet udvide samarbejdstilskuddet.

Grundtilskuddet imødekommer, at kommunen har geografisk spredte faciliteter, hvor faciliteterne ikke alle har samme befolkningsgrundlag at trække på. Et fast tilskud differentieret efter facilitetens størrelse giver den basale driftssikkerhed, som gør det muligt at opretholde faciliteter også i områder med et lavere aktivitetspotentiale.

Udviklingen af den nye model blev samtidig brugt til at opdatere de fælles krav til grundtilskuddet, så de i højere grad afspejler kommunens nuværende politikker og strategier. Det har ført til, at grundtilskuddet i dag er knyttet en række mere konkrete adfærdskrav, herunder at der ikke må udskænkes alkohol til unge under 18 år ved arrangementer i hallerne, og at der ikke må ryges på hallernes matrikel. Kravene skal ses i sammenhæng med, at grundtilskuddet udgør en betydelig del af hallernes samlede økonomi, hvilket efter kommunens vurdering også berettiger forholdsvis præcise betingelser for at modtage det.

Samarbejdstilskuddet er modellens udviklingsrettede svar. Frem for at belønne aktivitet direkte, som i en ren aktivitetsmodel, kobler Thisted Kommune tilskuddet til forpligtende samarbejdsaftaler mellem kommunen og de selvejende haller. Kommunen styrer dermed ikke hallernes adfærd alene via økonomi, men via fælles målsætninger og dialog.

Særlige forhold

Et særligt træk ved Thisteds model er, at samarbejdstilskuddet er knyttet til et fast årshjul. Årshjulet beskriver, hvornår der udbetales tilskud, hvornår hallerne skal indsende regnskab og vedligeholdelsesplan, og hvornår samarbejdsaftalerne skal følges op og evalueres. Grundtilskuddet udbetales i første kvartal, mens hallen senest 1. juli skal indsende regnskab og en opdateret vedligeholdelsesplan.

I andet kvartal gennemføres en statusdrøftelse, og i fjerde kvartal evalueres samarbejdsaftalen, inden der indgås en ny aftale for det følgende år. Samarbejdstilskuddet udbetales i december (Thisted Kommune, 2025). Årshjulet gør samarbejdet mellem kommunen og de selvejende haller tilbagevendende. Dialogen knyttes dermed ikke kun til modellens indgåelse, men bliver en fast del af den årlige styring. Det giver kommunen løbende indblik i hallernes drift, vedligeholdelse og udviklingsarbejde. Samtidig giver det hallerne en tydelig ramme for, hvornår der skal følges op på aftaler og nye initiativer.

Figur 1: Årshjul for aftaler og dialog mellem selvejende haller og Thisted Kommune

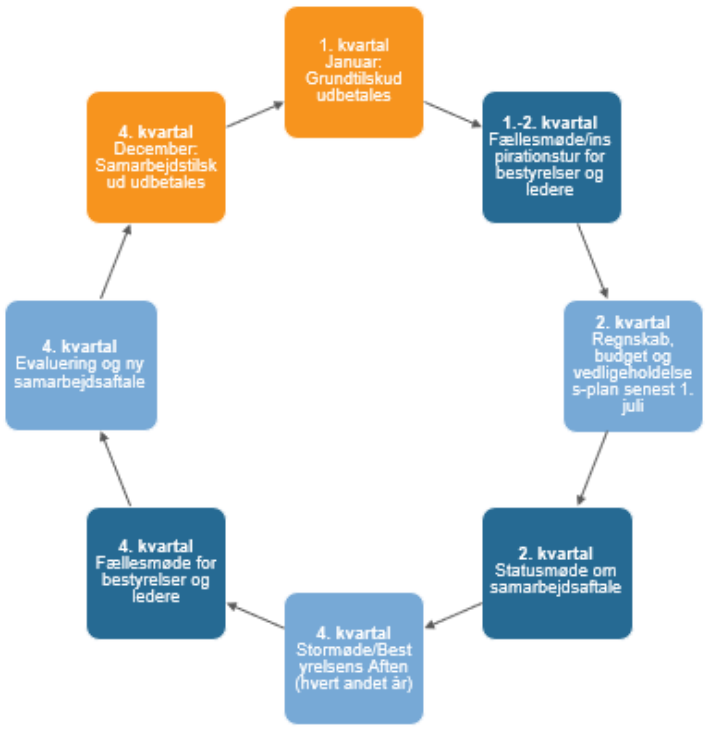

Kilde: Thisted Kommune (2025).

Et andet særligt forhold er, at samarbejdstilskuddet har en intern omfordelingsmekanisme. De midler, der ikke udbetales, går ikke tilbage i kommunekassen. I stedet kan de søges af de øvrige haller til ekstraordinære initiativer eller vedligeholdelsesindsatser. Det betyder, at midlerne bliver inden for den samlede tilskudsramme for de selvejende haller.

Modellen lægger derudover vægt på langsigtet vedligehold. De selvejende haller skal kunne fremlægge en opdateret tiårig vedligeholdelsesplan mindst hvert andet år sammen med regnskab og budget. Vedligeholdelse bliver dermed en fast del af dialogen mellem kommune og hal.

Styrker og udfordringer

En styrke ved Thisteds model er, at den kombinerer et fast grundtilskud med et samarbejdstilskud. Modellen rummer dermed både et stabilt driftselement og et mere udviklingsrettet element. Samarbejdstilskuddet giver kommunen mulighed for at sætte en fælles retning gennem årlige temaer. Samtidig giver modellen plads til lokal tilpasning, fordi halvdelen af aftalen består af individuelle tiltag, som den enkelte hal selv vælger. Det er en styrke i en kommune, hvor hallerne har forskellige lokale vilkår og brugergrundlag.
Et opmærksomhedspunkt er, at modellen bygger på den løbende relation mellem kommune og hal. Samarbejdstilskuddet fungerer ikke som en automatisk aktivitetsafregning, men som et tilskud knyttet til aftaler, statusdrøftelser og evaluering. Det betyder, at modellens udviklingsdel forudsætter, at der hvert år arbejdes aktivt med hallerne.

Samlet placerer Thisted sig tættere på en governance-logik end på en ren budget- eller NPM-model, fordi styringen først og fremmest sker gennem dialog, fælles temaer og opfølgning. Casen viser dermed en model, hvor driftssikkerhed og samarbejdsbaseret udvikling tænkes sammen. Styrken er, at modellen giver en fast ramme for dialog mellem kommune og haller. Opmærksomhedspunktet er, at denne styring kræver løbende administrativ og politisk opmærksomhed, hvis samarbejdstilskuddet skal fungere som mere end et fast tillæg til grundtilskuddet.

Som i Hjørring Kommune og Frederikshavn Kommune kan modellens konsekvenser illustreres med et konkret eksempel. Et anlæg med en stor idrætshal og en lille idrætshal ville i Thistedsmodellen modtage et grundtilskud på 364.306 kr. for den store hal og 191.023 kr. for den lille hal, i alt 555.329 kr. Indgås der en fuld samarbejdsaftale for begge haller, kommer et samarbejdstilskud på hhv. 148.891 kr. og 78.071 kr. oveni, svarende til i alt 226.962 kr. Anlægget ville dermed samlet kunne opnå ca. 782.000 kr. i tilskud, forudsat at begge haller opfylder grundtilskuddets krav og lever op til samarbejdsaftalen.

Til forskel fra Hjørring og Frederikshavn indgår der ikke en bassin-kategori i den beskrevne model for idrætshaller. Thisted Kommune har imidlertid en selvstændig tilskudsmodel for selvejende svømmehaller. Her er tilskuddet i højere grad koblet til aktivitet, i 2025 var der afsat en samlet pulje på 719.256 kr. Modellen består af et grundtilskud og et aktivitetsbaseret timetilskud. Grundtilskuddet til svømmehaller med bassin på minimum 25 meter udgør 274.239 kr.

Til gengæld skal svømmehallen stille lokaler til rådighed for kommunale brugere i op til 16 timer om ugen i 42 uger om året. Her har folkeskolen førsteprioritet, og der skal sikres mindst seks timers offentlig svømning om ugen. Bruges der mere end 16 timer, betaler den kommunale bruger selv, mens livredder til folkeskolernes svømmeundervisning er dækket.

Timetilskuddet differentieres efter bassinstørrelse og brugertype. For bassiner på minimum 25 udgør satsen 311 kr. pr. time ved kommunalt brug og 207 kr. ved foreningsbrug, med et loft på 341.517 kr. om året. For bassiner under 25 meter er satserne 249 kr. og 166 kr., med et loft på 103.490 kr.

Tabel 2: Timetilskudssatser 2025

	Kommunalt brug	Foreningsbrug	Maksimalt årligt timetilskud
Bassin min. 25 meter	311 kr.	207 kr.	341.517 kr.
Bassin under 25 meter	249 kr.	166 kr.	103.490 kr.

Jammerbugt Kommune

Hovedprincip: Basistilskud, aktivitetstilskud og ejendomstilskud, vægtet forskelligt afhængig af type. Tilskuddene er i praksis fastlåst.

Centrale nøgletal: To spor: kommunale haller med vægtning af tilskudsformer (med vægt på kommunal service til skolerne) og selvejende haller med en anden - fokuseret på aktivitetstilskud.

Særlige kendetegn: Ny model under udarbejdelse, da kommunen ønsker en mere tidssvarende model, der både tager udvikling i facilitetsmassen i betragtning samt nye idræts- og foreningsdeltagelsesmønstre.

Pointe: Den aktuelle model er reelt en budgetmodel, da den har fastfrosset tilskuddene for alle faciliteter.

Modellens opbygning

I Jammerbugt Kommune er man i gang med at udvikle en ny facilitetstilskudsmodel. I skrivende stund fungerer den eksisterende, såkaldte 'harmoniseringsmodel', der blev dannet i forbindelse med sammenlægningen af Aabybro Kommune, Brovst Kommune, Fjerritslev Kommune og Pandrup Kommune i forbindelse med kommunalreformen i 2007.

Modellen har udviklet sig over tid og baserer sig på en model for henholdsvis kommunale (Jammerbugt Kommune, 2008) og selvejende idrætsfaciliteter (Jammerbugt Kommune, 2009).

Kort tid efter blev der dog ændret ved modellen, idet skole- og institutionsbetaling blev trukket ud af modellen, og i 2014 blev tilskuddene låst fast pga. vanskeligheder ved budgettering i de enkelte faciliteter (Jammerbugt Kommune, 2014).

Den oprindelige struktur byggede på en fælles tilgang, hvor driftstilskuddet blev fordelt via en pointbaseret model. I begge tilfælde opdeltes tilskuddet i tre hovedkategorier: basistilskud, aktivitetstilskud og ejendomstilskud. Pointsystemet og udgangspunktet i faktiske forhold som faciliteter, areal, brug og driftsudgifter og de enkelte hallers tilskud blev beregnet ved at omregne point til kroner inden for en fast, samlet ramme.

Selvom strukturen var den samme, var vægtningen af de tre elementer forskellig. For de kommunale haller udgjorde basistilskuddet 30 pct., aktivitetstilskuddet 20 pct. og ejendomstilskuddet 50 pct. af den samlede ramme. Det betyder, at modellen her prioriterer faste forhold som bygningsdrift og kapacitet højest.

For de selvejende haller var fordelingen anderledes, idet aktivitetstilskuddet var 50 pct., mens basis- og ejendomstilskuddet hver udgjorde 25 pct. I denne model var det således brugen af hallerne og aktivitetsniveauet, der havde størst betydning for tilskuddets størrelse.

Basistilskuddet i begge modeller var beregnet ud fra hallernes fysiske rammer og faciliteter, herunder antal haller, omklædningsrum, øvrige lokaler og det samlede areal. I modellen for selvejende haller var der dog en bredere vifte af facilitetstyper, såsom multisale og forskellige bassintyper, hvilket afspejler større variation i de pågældende anlæg.

Aktivitetstilskuddet var i begge modeller opdelt i et rådighedstilskud og et sæsontilskud. Rådighedstilskuddet knytter sig primært til folkeskolernes brug af hallerne målt ved antal elever og svømmeundervisning, mens sæsontilskuddet afhænger af åbningstid og aktivitet hen over året.

Ejendomstilskuddet dækker drift og vedligehold. I modellen for kommunale haller omfatter det primært energiudgifter, indvendigt vedligehold samt rengøring, mens modellen for selvejende haller også indeholder et særskilt element til renter og afdrag på gæld. Dette betyder, at ejendomstilskuddet er mere omfattende og differentieret i den selvejende model.

Baggrund og hensyn bag modellerne

Begge modeller blev udviklet med henblik på at skabe en mere gennemsigtig fordeling af kommunale driftstilskud til idrætshallerne på grund af forskellige tilgange i de sammenlagte kommuner før kommunalreformen. Tidligere var tilskuddene i høj grad baseret på historiske aftaler og individuelle forhold, hvilket førte til forskelle mellem hallerne, som ikke nødvendigvis afspejlede deres faktiske forhold eller behov.

For de kommunale haller var et centralt hensyn i udviklingen af modellen, at de er en del af den kommunale service, især i forhold til skolernes brug. Hallerne stilles gratis til

rådighed for skoler og foreninger og har derfor begrænsede egenindtægter. Modellen er derfor indrettet med fokus på at sikre stabil drift og dækning af faste omkostninger.

For de selvejende haller var udgangspunktet et andet. De fungerer som selvstændige enheder med egen økonomi og indtægter fra brugerne, herunder betaling fra skoler og foreninger. Derfor blev skolernes betaling trukket fra den samlede tilskudsramme, før midlerne blev fordelt. Modellen tager samtidig højde for, at disse haller i højere grad er afhængige af aktivitet og udlejning, hvilket afspejles i den høje vægtning af aktivitetsbaseret tilskud.

Et fælles hensyn i begge modeller var at sikre, at tilskuddene afspejler objektive kriterier som størrelse, faciliteter, brug og faktiske udgifter. Samtidig skulle modellerne understøtte kommunens forpligtelser, især i forhold til at stille idrætsfaciliteter til rådighed for folkeskolerne.

Samlet viser casen en model, hvor aktivitetsbaserede elementer indgår i den oprindelige konstruktion, men hvor tilskuddet over tid er blevet fastlåst. Modellen ligger derfor i praksis tættere på en budgetlogik end på en aktivitetsbaseret NPM-logik.

Særlige forhold

Der er en række forhold, som adskiller de to modeller og afspejler forskelle i driftsform og økonomi. Som nævnt er det et vigtigt særtræk for de kommunale haller, at de ikke opererer med egne indtægter fra brug på samme måde som selvejende haller. Derfor er hele driften i høj grad finansieret via kommunale tilskud. Derudover håndteres større vedligeholdelsesopgaver typisk uden for selve modellen.

I den kommunale model er der også eksempler på særordninger, som f.eks. at enkelte haller er holdt uden for fordelingsmodellen, fordi de drives under andre organisatoriske rammer. Nolshallen drives f.eks. af Saltum Skole som en skolehal, der også benyttes af lokale foreninger (Jammerbugt Kommune, 2008).

For de selvejende haller er det centralt, at de selv ejer deres bygninger og dermed har økonomiske forpligtelser i form af gæld. Dette afspejles direkte i modellen gennem et særskilt tilskud til renter og afdrag, som ikke findes i modellen for kommunale haller.

Styrker og udfordringer

En væsentlig styrke ved begge modeller er, at de skaber gennemsigtighed og systematik i tilskudsfordelingen. Ved at anvende nogenlunde gennemsigtige og objektive kriterier reduceres risikoen for vilkårlige eller historisk betingede forskelle, og det bliver mere tydeligt, hvad der ligger til grund for de enkelte hallers tilskud.

Det er dog også kendetegnende, at man i opbygningen af harmoniseringsmodellen, ifølge informationer fra kommunen, har stræbt efter at ramme tilskudsrammen fra før kommunalreformen, og derfor er alle tilskudsfaktorer ikke nødvendigvis objektive.

Samtidig er der nogle udfordringer ved modellerne. For de kommunale haller kan den relativt lave vægtning af aktivitetstilskud betyde, at incitamentet til at arbejde for at øge udnyttelsen af faciliteterne er begrænset. Omvendt kan den høje vægtning af aktivitet i modellen for selvejende haller skabe større udsving i tilskuddene og dermed mindre økonomisk stabilitet. Netop dette var, som nævnt, en af grundene til at fastlåse tilskuddene i 2014.

Som i de øvrige cases kan konsekvenserne illustreres med et konkret eksempel. Idrætscenter Jammerbugt, der har en stor idrætshal, en lille idrætshal og et 25-meter-bassin, modtog i 2025 et kommunalt driftstilskud på 1.660.000 kr. (Jammerbugt Kommune, 2026). Beløbet er ikke resultatet af en løbende beregning, men et fastlagt gennemsnit af anlæggets tilskud i 2012-2014, som siden kun er reguleret ved fremskrivning.

Hvorfor en ny model?

I skrivende stund arbejder Jammerbugt Kommune som nævnt med at udvikle en ny model. Behovet drives af et ønske om at skabe en mere tidssvarende, gennemsigtig og forståelig tilskudsmodel, der afspejler ændringer i demografi og idrætsvaner. Kommunen oplever, ligesom mange andre landdistriktskommuner, en udvikling med færre børn og flere ældre borgere, hvilket påvirker brugen af hallerne.

Udviklingen i kommunens facilitetsmasse spiller også en væsentlig rolle, herunder udbygninger af nogle af de eksisterende haller, hvor forventningerne til øget aktivitet og indtjening som følge af udbygningen ikke er blevet indfriet.

Dette har skabt et pres for at sikre en mere bæredygtig fordeling af midlerne. Det er dog vigtigt at understrege, at ønsket om en ny facilitetstilskudsmodel ifølge oplysninger fra kommunen ikke er en spareøvelse, men et forsøg på at lave en mere tidssvarende model, der afspejler faciliteternes aktuelle størrelse og brug samt de nye aktivitetsmønstre i kommunen.

Arbejdet med en ny model foregår ikke desto mindre inden for en relativt fast økonomisk ramme, idet udgangspunktet er, at der ikke tilføres flere midler til området som sådan.

Udviklingen af den nye model er tilrettelagt som en længere proces, der strækker sig fra 2026 til 2027. Processen blev politisk godkendt i februar 2026, hvorefter der i foråret 2026 blev afholdt indledende møder med samtlige haller for at indsamle input og udpege halrepræsentanter til det videre arbejde. Hen over foråret og sommeren 2026 er der udarbejdet et dataindsamlingsskema og gennemført interviews med hallerne, hvilket har dannet grundlag for en halrapport. Rapporten er efterfølgende sendt til kommentering ved hallerne og forelagt Kultur-, Fritids- og Landdistriktsudvalget som vidensgrundlag for det videre arbejde.

Den videre proces frem mod en ny model omfatter blandt andet to workshops i efteråret 2026 med fokus på principper og værdier i henholdsvis haltilskuddet og skole og institutionsbetalingen, samt et forankringsmøde og temadrøftelser i både halbestyrelser og det

politiske udvalg. Ifølge planen skal en ny haltilskudsmodel med eventuelle rettelser sendes til politisk godkendelse i marts 2027, hvorefter der indgås nye driftsaftaler fra 20027/2028 (Jammerbugt Kommune, 2026a).

Processen er dermed i høj grad tilrettelagt med vægt på inddragelse af både haller og politikere, og den konkrete udformning af en ny model er endnu ikke fastlagt. Målet med den brede inddragelse er at skabe ejerskab ved at sikre, at aktørerne selv bidrager til løsningen, og processen er tilrettelagt, så fælles forståelse og transparens er centrale elementer undervejs.

De spørgsmål, som naturligt rejser sig i en sådan proces, er ikke enkeltstående for Jammerbugt Kommune. Det gælder blandt andet, om tilskuddet skal følge aktivitet, eller om mere stabile kriterier som bygningsmasse og facilitetsstørrelse skal veje tungere. Det gælder også, hvordan geografiske forskelle i befolkningsgrundlag skal håndteres i en model, der samtidig skal være gennemskuelig og administrerbar. Disse afvejninger går igen i den tværgående analyse af de øvrige facilitetstilskudsmodeller.

Arbejdet med den nye model fremstår derfor som en balanceringsøvelse. Kommunen skal finde en løsning, der er både fagligt holdbar og politisk accepteret. Samtidig skal ændringerne opleves som retfærdige og bæredygtige for de faciliteter, de berører.

Herlev Kommune

Hovedprincip: Herlev adskiller sig fra de øvrige cases ved, at facilitetsstrukturen er overvejende kommunalt ejet, og kommunen derfor ikke har en tilskudsmodel for selvejende haller.

Centrale nøgletal: Den samlede ramme til drift af kommunens idrætsfaciliteter udgør 22,5 mio. kr. i 2026. Hertil kommer 3,5 mio. kr. i aktivitetstilskud og 1,2 mio. kr. i lokaletilskud til foreningerne.

Pointe: Herlev fungerer som "ekstrem" referencecase - dvs. en case, som er meget forskellige fra de andre inddragede cases - der viser, at nogle kommuner styrer deres idrætsfaciliteter direkte gennem kommunal drift frem for en tilskudsmodel.

Herlev Kommune har ikke en facilitetstilskudsmodel for selvejende haller, fordi facilitetsstrukturen overvejende er kommunalt ejet. Det hænger sammen med den geografiske tendens, der er beskrevet indledningsvis i rapporten: Kommuner i det østlige Danmark, herunder i hovedstadsområdet, har generelt en lav andel af selvejende faciliteter. Herlev er derfor ikke en enkeltstående undtagelse, men et eksempel på et mønster, der gælder for flere kommuner i hovedstadsområdet.

Herlev fungerer i den forstand som en "ekstrem" referencecase - dvs. en case, som er meget forskellig fra de andre inddragede cases - i denne rapport. Den viser, at spørgsmålet om facilitetstilskud ikke kun handler om, hvilken model en kommune vælger, men også om, hvorvidt facilitetsstrukturen og respektive ejerformer overhovedet giver anledning til at udvikle en formaliseret tilskudsmodel.

I stedet stiller Herlev sine idrætsfaciliteter vederlagsfrit til rådighed for godkendte folkeoplysende foreninger og fordeler tider efter en fast prioritering, hvor foreninger, der har medlemmer med handicap, prioriteres øverst, efterfulgt af foreninger med aktiviteter for børn og unge under 18 år, aftenskoler og dernæst foreninger med voksenaktiviteter (Herlev Kommune, 2024). Fordelingen af tider sker gennem kommunens bookingsystem inden for faste ansøgningsfrister.

Den samlede driftsramme for idrætsfaciliteter udgør 22,5 mio. kr. i 2026 (Herlev Kommune, 2025).

Ud over den vederlagsfri facilitetsadgang, som kommunerne er forpligtet til efter folkeoplysningsloven, yder Herlev i henhold til folkeoplysningsloven tilskud til det frivillige foreningsliv ved at give et aktivitetstilskud til foreningernes børne- og ungdomsaktiviteter og et lokaletilskud, der dækker op til 65 pct. af foreningernes dokumenterede driftsudgifter til egne eller lejede lokaler. For faciliteter, der primært bruges af én forening, kan der desuden indgås en brugsaftale, hvor foreningerne overtager driften samtidig med, at de modtager et fast beløb fra kommunen (Herlev Kommune, 2024).

Særlige forhold

Et særligt forhold ved Herlev er, at kapacitetsfordelingen får større betydning end i de øvrige cases. Når faciliteterne som udgangspunkt stilles gratis til rådighed, bliver det ikke tilskuddets størrelse, men adgangen til attraktive tider, der er det centrale styringspunkt. Retningslinjerne definerer primetime på hverdage som tidsrummet kl. 16.00-20.00 og forbeholder dette tidsrum for aktiviteter for børn og unge under 18 år. Styringen i praksis handler dermed om, hvordan kommunen prioriterer den mest efterspurgte kapacitet i forhold til foreningernes type og målgruppe (Herlev Kommune, 2024).

Et andet særligt forhold er brugsaftalemodellen. For faciliteter, der primært benyttes af én forening, kan der indgås en brugsaftale, hvorved foreningen overtager driften af faciliteten mod at modtage et fast beløb fra kommunen. Foreninger med brugsaftale modtager ikke lokaletilskud for de pågældende lokaler, og ordningen udgør dermed en alternativ driftsform inden for den samlede model.

Styrker og udfordringer

En styrke ved Herlevs model er, at den sænker den økonomiske adgangsbarriere for foreningerne. Når faciliteterne stilles vederlagsfrit til rådighed, er foreningernes mulighed for at benytte kommunens idrætsfaciliteter ikke betinget af deres økonomiske kapacitet. Kommunens støtte bliver dermed direkte tilgængelig for godkendte folkeoplysende foreninger.

En anden styrke er, at kommunen har mulighed for at styre kapaciteten samlet. I modsætning til modeller, hvor kommunen søger at påvirke selvejende hallers adfærd gennem tilskudsincitamenter, kan Herlev prioritere brugen gennem fordelingsregler og administrativ koordinering. Det giver kommunen et tydeligt styringsredskab, hvor adgangen til faciliteterne reguleres direkte gennem lokaleanvisning.

Et opmærksomhedspunkt er, at modellen ikke rummer et økonomisk aktivitetsincitament på facilitetsniveau. I en NPM-logik kobles hallernes økonomi til brugen af faciliteterne, så højere udnyttelse kan give bedre økonomi. Den kobling findes ikke på samme måde i Herlev, fordi de centrale idrætsfaciliteter drives som kommunale driftsenheder. Styringen af kapacitetsudnyttelsen må derfor ske gennem planlægning, fordeling af tider og dialog med brugerne frem for gennem tilskud til hallerne.

Et andet opmærksomhedspunkt er, at fordelingsprincipperne får stor betydning. Når adgang er gratis, og kapaciteten er begrænset, bliver spørgsmålet om adgang til attraktive tider centralt. Det gør gennemsigtighed i prioriteringen vigtig. Det gælder især i primetime.

TVÆRGÅENDE ANALYSE OG DISKUSSION

Foto: Hjørring Kommune

Tværgående analyse og diskussion

De fem cases viser, at facilitetstilskudsmodeller ikke kun er tekniske fordelingsmodeller. De er også styringsredskaber. De fastlægger, hvilke hensyn kommunen prioriterer, og hvilke handlinger der gives økonomisk opbakning. Nogle modeller belønner aktivitet, andre lægger vægt på driftssikkerhed, geografisk adgang, samarbejde eller kommunal kapacitetsstyring.

Forskellen mellem kommunerne i denne rapport afspejler både bevidste valg og historiske forudsætninger. Kommunerne har forskellige facilitetsstrukturer, ejerformer og lokale forhold. Som beskrevet indledningsvis gælder det på landsplan, at nogle kommuner har mange selvejende haller, mens andre primært har kommunalt ejede faciliteter. Det ses også blandt de fem cases: fire af casekommunerne har overvejende selvejende haller, mens Herlev primært har kommunalt ejede faciliteter. Det har betydning for, om styringen sker gennem driftstilskud til haller, samarbejdsaftaler, kommunale budgetter eller fordeling af tider.

Styringslogikker på tværs af kommunerne

Med afsæt i de styringslogikker, der er præsenteret i rapportens analytiske ramme, kan de fem cases placeres forskelligt. Hjørring Kommune nærmer sig en NPM-logik, fordi en del af tilskuddet er direkte koblet til aktivitet. Thisted Kommune ligger tættere på en governance-logik, fordi samarbejdstilskuddet knyttes til årlige aftaler, temaer og dialog mellem kommune og hal. Frederikshavn og Jammerbugt Kommuner ligger tættere på en budgetlogik, hvor faste rammer, funktioner og fastlagte tilskud fylder mest. Herlev Kommune adskiller sig fra de øvrige cases, fordi deres facilitetsstruktur næsten udelukkende består af kommunalt ejede faciliteter. Derfor har de ikke en egentlig facilitetstilskudsmodel for selvejende haller, men styrer gennem kommunal drift, lokaleanvisning og folkeoplysningsbaserede tilskud til foreninger.

De fem cases viser samtidig, at modellerne sjældent passer ind i én styringslogik. Hjørring kombinerer aktivitetstilskud med grundtilskud og lånetilskud. Thisted kombinerer et fast grundtilskud med et samarbejdstilskud. Frederikshavn arbejder med faste tilskudsniveauer, men knytter dem til institutionernes funktion i den samlede facilitetsstruktur. Jammerbugt har aktivitetsbaserede elementer i den oprindelige model, men tilskuddene er senere blevet fastlåst.

Det centrale spørgsmål er derfor ikke kun, hvilken model en kommune har. Det er også, hvad modellen primært styrer efter. I nogle kommuner er det aktivitet, i andre er det drift, funktion, samarbejde eller adgang til kapacitet.

Hvad skal tilskuddet belønne?

Et gennemgående spørgsmål på tværs af casene er, om tilskuddet skal følge aktivitet eller sikre drift. Hvis tilskuddet kobles til aktivitet, får hallerne et økonomisk incitament til at tiltrække brugere og øge udnyttelsen af kapaciteten. Det er grundtanken i en NPM-præget

model. Hjørring er det bedste eksempel blandt de fem cases. Her udgør aktivitetstilskuddet 29 pct. af det samlede driftstilskud til de selvejende haller i 2026.

Fordelen ved et aktivitetselement er, at der skabes en direkte kobling mellem brug og tilskud. Det resulterer i, at hallens økonomi bliver mere afhængig af udviklingen i aktivitet. Det kan give udsving fra år til år. Jammerbugt illustrerer denne problematik. I den oprindelige model udgjorde aktivitetstilskuddet en stor del af tilskudsrammen for de selvejende haller, hvilket betød, at en væsentlig del af tilskuddet var afhængig af aktivitetsparametre. I 2014 blev tilskuddet fastlåst for at skabe større budgetmæssig forudsigelighed for hallerne.

Hvis tilskuddet i stedet fastsættes ud fra mere stabile forhold, får hallerne større økonomisk forudsigelighed. Det kan være hallens størrelse, funktion eller placering i den samlede facilitetsstruktur. Frederikshavn er et eksempel på dette. Her indplaceres faciliteterne på seks niveauer efter den opgave, de løfter for kommunen. Modellen belønner ikke løbende aktivitet på samme måde som en aktivitetsmodel, men giver en mere stabil ramme omkring driften.

Thisted viser en tredje vej. Her kobles tilskuddet ikke direkte til aktivitet, men til samarbejdsaftaler. Grundtilskuddet giver driftssikkerhed, mens samarbejdstilskuddet knyttes til årlige temaer, fælles krav og individuelle tiltag. Modellen belønner dermed deltagelse i et forpligtende samarbejde om hallens rolle og udvikling.

Aktivitetsincitamentets forudsætninger

Et aktivitetstilskud forudsætter, at hallerne faktisk kan påvirke aktivitetsniveauet. Det er ikke altid givet. Iversen (2015) peger på, at hallernes mulighed for at reagere på økonomiske incitamenter blandt andet afhænger af hallens størrelse, ledelseskapacitet og lokale brugergrundlag.

Store haller har ofte bedre muligheder for at arbejde strategisk med udlejning, nye brugergrupper og kapacitetsudnyttelse. Små haller kan være mere afhængige af få foreninger, lokale ildsjæle og et begrænset befolkningsgrundlag. I sådanne tilfælde kan et aktivitetstilskud give et økonomisk incitament, men ikke nødvendigvis ændre de lokale muligheder for at skabe øget aktivitet.

Det hænger sammen med, at hallerne ikke skaber al aktivitet. Foreningerne spiller en afgørende rolle. Det er foreningerne, der organiserer træning, hold, frivillige og medlemmer. En hal kan arbejde for at være attraktiv og fleksibel, men den kan ikke alene bestemme, om foreningerne øger deres aktivitet. Det er en væsentlig pointe i vurderingen af aktivitetsbaserede tilskud.

Ud over foreningernes rolle sætter geografi og befolkningsgrundlag en anden central grænse for, hvad et aktivitetstilskud kan opnå. Denne begrænsning er ikke kun et generelt forbehold, men en central præmis for flere af modellerne i denne rapport. Fire ud af de fem casekommuner – Hjørring, Frederikshavn, Thisted og Jammerbugt – er geografisk relativt

store kommuner, hvor faciliteterne i dele af kommunen er udfordret af et spinkelt befolkningsgrundlag.

I kommuner med spredt bosætning kan nogle haller have et mindre lokalt befolkningsgrundlag end andre, hvilket begrænser mulighederne for at øge aktiviteten, uanset hvordan tilskudsmodellen er indrettet. Tilskuddet handler derfor i flere af modellerne ikke kun om at skabe incitament til mere aktivitet, men også om at understøtte drift af haller, hvor befolkningsgrundlaget i sig selv sætter en grænse for, hvad der er muligt.

Frederikshavns model viser, hvordan dette hensyn kan indarbejdes direkte i modellens logik, blandt andet gennem princippet om, at ingen borger må bo mere end 40 km fra en svømmehal. Modellerne tilpasser sig i praksis denne præmis, f.eks. gennem faste grundtilskud eller andre stabiliserende elementer, der ikke forudsætter aktivitetsniveau.

Justering af modellerne

Casene viser, at ændringer i facilitetstilskudsmodeller ofte tager afsæt i konkrete problemer. Det kan være økonomiske udsving, tilskudslofter, ændret facilitetsmasse eller behov for harmonisering efter kommunesammenlægningen. Modellerne ændres derfor sjældent som rene brud med den eksisterende logik. De justeres oftere trinvist med udgangspunkt i de problemer, der presser sig på.

Hjørring er et eksempel på en modelændring, der blev udløst af konkrete økonomiske og tekniske forhold. Flere selvejende haller nåede tilskudsloftets øvre grænse, og loftet var ikke blevet fremskrevet i takt med budgetrammen. Samtidig udfordrede stigende forbrugsafgifter hallernes økonomi. Der var en del af baggrunden for, at kommunen indførte en ny model fra 2026.

Jammerbugt viser en anden type tilpasning. Her blev modellen ikke erstattet i 2014. I stedet blev tilskuddene fastlåst for at skabe større budgetmæssig forudsigelighed for hallerne. Behovet for en ny model, hvilket der i skrivende stund arbejdes på, er opstået på baggrund af ændringer i facilitetsmasse, demografi og et ønske om større enkelthed og gennemsigtighed.

Frederikshavn viser en tredje type forandring. Her var udgangspunktet et ønske om at samle flere tilskudsordninger i én fælles model. Modellen skulle skabe større gennemsigtighed i forhold til tilskud og opgavefordeling.

På tværs af casene peger det på, at modelændringer ofte er balanceringsøvelser. Kommunerne skal både håndtere behovet for forandring og hensynet til stabilitet. Det gælder særligt, når hallerne er lokalt forankrede og har stor betydning som samlingssteder. Derfor ændres modellerne ofte gennem justeringer af den eksisterende model frem for gennem et fuldt skifte til en ny styringslogik.

Opsamling

De fem cases viser, at en facilitetstilskudsmodel ikke kan vurderes isoleret som en teknisk fordelingsnøgle. Modellen skal ses i sammenhæng med den facilitetsstruktur, den virker i. Det har betydning, om kommunen primært har selvejende haller, kommunale faciliteter eller en blanding.

Det har også betydning, om hallerne ligger i større bysamfund eller i områder med et mere begrænset befolkningsgrundlag. Samlet viser casene, at der ikke findes én rigtig model for kommunale facilitetstilskud. Modellerne afspejler lokale forhold, historiske spor og forskellige facilitetsstrukturer. Det afgørende er derfor ikke, om modellen følger én bestemt styringslogik, men om der er sammenhæng mellem kommunens mål, faciliteternes organisering og de mekanismer, modellen bygger på.

Konklusion

Denne rapport har undersøgt, hvordan fem kommuner har tilrettelagt støtte og tilskud til idrætsfaciliteter. Tilsammen tegner de fem cases et billede af, at der ikke findes én rigtig model for kommunale facilitetstilskud. Der findes kun forskellige svar på den samme grundlæggende opgave: At skabe stabile rammer for idrætsfaciliteter og samtidig understøtte aktivitet, adgang og lokal udvikling.

Forskellene mellem modellerne afspejler ikke tilfældige valg, men den kontekst, de er blevet til i. Det er også grunden til, at de samme typer tilskud – et fast grundtilskud, et aktivitetstilskud eller en samarbejdsaftale – kan spille vidt forskellige roller fra kommune til kommune.

Rapporten er et lille casebaseret studie og gør ikke krav på at være udtømmende. Den skal i stedet læses som et videns- og inspirationsgrundlag for danske kommuner, der arbejder med de skitserede problemstillinger.

Litteraturreferencer

Forsberg, P., Iversen, E. B., & Høyer-Kruse, J. (2017). Organisering, styring og ledelse af idrætsanlæg i Danmark.
Forsberg, P., Nielsen, C. G., & Borup, R. B. (2026). Idræt og idrætsfaciliteter i Hjørring by. www.idan.dk
Frederikshavn Kommune. (2022). Haltilskudsmodel seks niveauer og 19 principper.
Frederikshavn Kommune. (2025). Budget 2026-2029.
Herlev Kommune. (2024). Retningslinjer for fordeling af offentlige faciliteter til folkeoplysende foreninger og aftenskoler i Herlev Kommune.
Herlev Kommune. (2025). Budget 2026.
Hjørring Kommune. (2025). Notat vedrørende konsekvensberegninger.
Hjørring Kommune. (2025a). Retningslinjer for tilskud til de selvejende haller i Hjørring Kommune.
Iversen, E. B. (2015). Public management of private non-profit sports halls
Jammerbugt Kommune. (2008). Harmoniseringsmodel til fordeling af driftstilskud til kommunale idrætshaller i Jammerbugt Kommune 2009.
Jammerbugt Kommune. (2009). Fordeling af driftstilskud til selvejende idrætshaller i Jammerbugt Kommune 2010.
Jammerbugt Kommune. (2014). Tilskud til idrætshaller i Jammerbugt Kommune: Kommunalbestyrelsesbeslutning.
Jammerbugt Kommune. (2026). Idrætshaller i Jammerbugt Kommune.
Jammerbugt Kommune. (2026a). Proces for ny tilskudsmodel på halområdet i Jammerbugt Kommune.
Thisted Kommune. (2025). Haltilskudsmodel for selvejende haller i Thisted Kommune.

Idrættens
Analyseinstitut